

РЕШЕНИЕ

№ 216

гр. Бургас, 15.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**ОКРЪЖЕН СЪД – БУРГАС, IV ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ
СЪСТАВ**, в публично заседание на тринадесети февруари през две хиляди
двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Недялка П. Пенева
Членове: Даниела Д. Михова
Кристиян Ант. Попов

при участието на секретаря Ваня Ст. Димитрова
като разгледа докладваното от Даниела Д. Михова Въззивно гражданско дело
№ 20232100500095 по описа за 2023 година

Производството е по чл.258 и сл.от ГПК и е образувано по въззивната жалба на З. Л. Д. от***, чрез процесуалния му представител адв.Кралев, против решение № 2813 от 08.12.2022 г. по гр.д. 5801/2022 г. по описа на Бургаски районен съд, с което са отхвърлени исковете на въззивника, за осъждане на ОД на МВР – гр.Бургас, да му заплати на сумата от 655,15 лв., представляваща неплатено възнаграждение за извънреден труд от 76,65 часа, положен в периода 01.08.2019 г. - 09.07.2020 г., ведно със законната лихва върху главницата, начиная от 09.09.2022 г. до окончателното ѝ изплащане , сумата от 161,98 лв – мораторна лихва, начислена върху всяко неплатено възнаграждение за извънреден труд за периода от съответния падеж до 08.09.2022 г., и с което решение въззивникът е осъден да заплати на ОД на МВР – гр.Бургас деловодни разноски в размер на 100 лв. Твърди се, че решението на БРС е постановено в противоречие с установената практика на БРС и БОС. Излагат се съображения, че статутът на въззивника на държавен служител съгласно чл.181, ал.1, т.1 ЗМВР, вр.чл.50а, ал.2 ЗДС налага субсидиарно приложение на общото трудово законодателство, в т.ч. КТ и наредбите, за да не бъде поставен държавният служител в по-неблагоприятно положение, в сравнение с останалите работници и служители. Поради това при определяне на продължителността на положения от ищеца нощен труд, следва да се извърши приравняване, с коефициент 1.143. Посочва се практика на ВКС и БОС. Претендира се отмяна на решението на БРС и уважаване на предявените искове, както и присъждане на съдебни разноски за двете инстанции. В съдебно заседание въззивната жалба

се поддържа от процесуалния представител на въззивника. Не се сочат нови доказателства.

Въззиваемият и ответник в първоинстанционното производство ОД на МВР – Бургас не е представил в срока по чл.263, ал.1 ГПК писмен отговор на въззивната жалба. Представено е писмено становище, с което въззивната жалба се оспорва като неоснователна и недоказана по съображенията, изложени в отговора на исковата молба. Не се сочат доказателства. Претендира се потвърждаване на обжалваното решение и присъждане на разноски.

Въззивната жалба е подадена в законовия срок, от легитимирано лице, против акт на съда, подлежащ на обжалване, поради което е допустима.

С оглед твърденията на страните и ангажираните по делото доказателства, съдът приема от фактическа и правна страна, следното:

Производството пред първоинстанционния съд е образувано по иска на въззивника З. Л. Д. срещу въззиваемата Областна дирекция на Министерство на вътрешните работи – Бургас, за осъждане на ответника да заплати на ищеца, сумата от 655,15 лв, представляваща допълнително възнаграждение за положен извънреден труд за периода от 01.08.2019 г. до 09.07.2020 г., сумата от 161,98 лв – мораторна лихва, начислена върху всяко неплатено възнаграждение за извънреден труд за периода от съответния падеж до 08.09.2022 г., ведно със законната лихва върху главницата от 655,15 лв от подаване на исковата молба. Твърди се, че в процесния период ищецът е полагал труд при ответника със статут на държавен служител, като процесните часове извънреден труд, за които се претендира заплащане на възнаграждение, са получени след преизчисляване с коефициент 1,143 на положения за периода от 01.08.2019 г. до 09.07.2020 г. нощен труд в дневен съобразно чл.9, ал.2 от Наредбата за структурата и организацията на работната заплата.

Предявеният иск е с правно основание чл.178, ал.1, т.3, вр.чл.187, ал.5, т.2 от ЗМВР.

Ответникът е оспорил иска. С постъпилия в законовия срок писмен отговор на исковата молба са изложени съображения, че положеният от ищцата труд е надлежно начислен в съответните протоколи и му е заплатен съобразно специалните разпоредби на чл.3, ал.3 от Наредба № 8121з-592/25.05.2015 г. и Наредба № 8121з-776/29.07.2016 г., както и издадените от министъра на вътрешните работи Заповеди № 8121з-791 от 28.10.2014 г. и № 8121з-1819 от 23.11.2017 г.

С обжалваното решение БРС е отхвърлил исквете, като е приел, че след отмяната на Наредба № 8121з-407/11.08.2014 г., в следващите наредби на Министъра на вътрешните работи (Наредба № 8121з-592/25.05.2015 г. и Наредба № 8121з-776/29.07.2016 г.), с които се определят, съгласно чл.187, ал.9 на ЗМВР, редът за организацията и разпределянето на работното време, неговото отчитане, компенсирането на работата на държавните служители извън работното време, режимът на дежурство, времето за отдих и почивките на държавните служители, липсва уредба за преобразуването на часовете положен нощен труд към дневен, която липса не може да се преодолее с прилагането на

друг акт, уреждащ сходна материя - Наредбата за структурата и организацията на работната заплата (НСОРЗ). Съдът е приел още, че дори да е приложима уредбата по КТ, респ.НСОРЗ, преизчисляването на нощен в дневен труд има отношение само към заплащането на нощния труд, но не и към натрупването на часове, което натрупване да доведе до извод за наличие на извънреден труд.

При извършената проверка по реда на чл.269 от ГПК съд констатира, че обжалваното решение е валидно и допустимо.

По наведените във въззивната жалба оплаквания за неправилност и необоснованост на решението, по които въззивният съд дължи произнасяне, съдът намира следното:

Не се спори между страните, а е видно и от представените по делото доказателства, че ищецът е служител на МВР през исковия период.

Видно от заключението на вещото лице по приетата съдебно-икономическа експертиза, за периода 01.08.2019 г. – 09.07.2020 г. ищецът реално е положил 536 часа нощен труд, за което ответникът му е начислил и изплатил по 0,25 лв на час съобразно заповеди № 8121з-791 от 28.10.2014 г. и № 8121з-1819 от 23.11.2017 г. на Министъра на вътрешните работи. Установява се още, че положеният от въззивника нощен труд – общо 536 часа, преизчислен в дневен с коефициент 1,143, възлиза на 612,65 часа, като разликата от 76,65 часа между преизчисления и отчетения труд не е отчетена в протоколите за положен труд, не е начислена и не е изплатена на въззивника, а дължимото нетно трудово възнаграждение за този извънреден труд, изчислено съобразно разпоредбата на чл.187, ал.6 ЗМВР, е в претендирания размер от 655,15 лв.

Нормите на чл.176 и чл.178 от ЗМВР определят елементите на месечно възнаграждение на държавните служители на МВР - основно месечно възнаграждение и допълнителни възнаграждения, в т.ч. и за извънреден труд. Нормата на чл.187 ЗМВР определя продължителността на работното време на държавните служители в МВР подневно и на 8, 12 или 24-часови смени - сумирано за тримесечен период. При работа на смени е възможно полагането на труд и през нощта между 22,00 и 06,00 ч., като работните часове не следва да надвишават средно 8 часа за всеки 24-часов период. Работата извън редовното работно време до 280 часа годишно се компенсира с възнаграждение за извънреден труд за отработени до 70 часа на тримесечен период - за служителите, работещи на смени, чрез заплащане с 50 на сто увеличение върху основното месечно възнаграждение.

Съгласно чл.31, ал.2 от Наредба № 8121з-407/11.08.2014 г., при сумирано отчитане на отработеното време общият брой часове положен труд между 22,00 и 6,00 ч. за отчетния период се умножава по 0,143, като полученото число се сумира с общия брой отработени часове за отчетния период, т.е. часовете положен нощен труд се преизчисляват с коефициент 1,143. В Наредба №8121з-592/25.05.2015 г. и последващите наредби липсва такова изрично правило.

Съгласно чл.67, ал.3 от Закона за държавния служител, минималните и максималните размери на основните заплати по нива и степени, размерите на допълнителните възнаграждения по ал.7, т.1-5, както и редът за получаването им се определят с наредба на Министерския съвет и не могат да бъдат по-ниски от определените в трудовото законодателство.

Нормите на чл.143, ал.1 и чл.142, ал.2 КТ дефинират понятието извънреден труд и правото на работодателят да установява сумирано изчисляване на работното време - седмично, месечно или за друг календарен период, който не може да бъде повече от 6 месеца. В чл.9б (нов - ДВ, бр. 41 от 2017 г., в сила от 01.01.2018 г., изм. - ДВ, бр. 58 от 2018 г.) от Наредбата за работното време, почивките и отпуските (НРВПО) се регламентира определяне на норма при сумирано изчисляване на работното време по чл.142, ал.2 от КТ. Съгласно чл.9а, ал.4 (нов - ДВ, бр. 41 от 2017 г., в сила от 01.01.2018 г.) от НРВПО когато се полага нощен труд, сборът от работните часове по графика на работника или служителя се изчислява след превръщане на нощните часове в дневни за смените с 4 и повече от 4 часа нощен труд с коефициента по чл.9, ал.2 от Наредбата за структурата и организацията на работната заплата. В чл. 9, ал. 5 от Наредбата за трудовата книжка и трудовия стаж (НТКТС) се определя пресмятането на трудовия стаж при сумирано работно време - с превръщане на нощните часове в дневни за смените с повече от 4 нощни часа.

Въз основа на тези разпоредби, при логическо и сравнителноправно тълкуване на закона, съдът намира, че волята на законодателя е да признае нощните часове, преизчислените в дневни с коефициент 1,143, както за целите на изчисляване на отработените дни и пресмятане на трудовия стаж, така и за отчитането на извънредния труд, което е намерило израз в новата редакция на чл.9г (изм. ДВ, бр. 58 от 13.07.2018 г.) от НРВПО.

Според съда, в нормите на ЗМВР и подзаконовите актове, посочени по-горе, е налице празнота, която следва да се преодолее съобразно чл.67, ал.3 ЗДС, чрез субсидиарното приложение на чл.9, ал.2 от Наредбата за структурата и организацията на работната заплата (НСОРЗ), според която, при сумирано изчисляване на работното време нощните часове се превръщат в дневни с коефициент, равен на отношението между нормалната продължителност на дневното и нощното работно време, установени за подневно отчитане на работното време -1,143 получен като частно при деление на нормалната продължителност на дневното (8 часа) и нощното (7 часа) работно време. Възприемането на обратното становище би поставило държавния служител в МВР в неравностойно положение спрямо работниците и служителите, чиито правоотношения се регулират от Кодекса на труда и подзаконовите нормативни актове.

Изложените по-горе съображения, изразени от настоящия съдебен състав многократно по повод дела по същия казус, не се променят от приетото в Решение по дело №С-262/20 на Съда на Европейския съюз.

В Решението на СЕС е прието, че чл.8 и чл.12, буква а/ от Директива 2003/88ЕО не налагат да се приема национална правна уредба, която да предвижда, че нормалната продължителност на нощния труд за работници в публичния сектор е по-кратка от нормалната продължителност на труда през деня. Във всички случаи в полза на такива работници трябва да има други мерки за защита под формата на продължителност на работното време, заплащане, обезщетения или сходни придобивки, които да позволят да се компенсира особената тежест на нощния труд.

В исковия период и до 2020 г., в българското законодателство не съществува норма, определяща нормалната продължителност на нощния труд на държавните служители в системата на МВР. Предвиденото заплащане на нощния труд от 0,25 лв за всеки отработен час и ободряващи напитки, според настоящата инстанция не са такива компенсаторни механизми, каквито сочи СЕС, с тях не може да компенсира особената тежест на нощния труд.

Освен казаното, посочената ставка е определена и в чл.8 от НСОПЗ, следователно работниците по трудово правоотношение също получават допълнително възнаграждение в този размер за всеки отработен час нощен труд. Това налага извод, че в това отношение е налице равно третиране между държавните служители в МВР и

работещите по трудово правоотношение. Остава различното третиране на двете категории лица по отношение на преобразуването на нощните часове в дневни. Следователно допълнителното заплащане от 0,25 лв. на час не съставлява компенсаторен механизъм за служители в МВР по начин, различен от прилагания за работещите по трудово правоотношение. Останалите придобивки - ранно пенсиониране, безплатна храна, униформено облекло, обезщетения при прекратяване на служебното правоотношение в по-голям размер и др. съдът не счита като такива, компенсиращи конкретно тежестта на полагания нощен труд. Налага се извод за липсата на такъв механизъм за гарантиране на защитата на здравето и безопасността на служителите в МВР, с оглед по-голяма продължителност на нощния труд.

По отношение на приетото от СЕС, че чл.20 и чл.31 от ХОПЕС допускат определената в законодателството на държава -членка нормалната продължителност на нощния труд от седем част за работниците от частния сектор да не се прилага за работниците от публичния сектор, вкл. полицаи и пожарникари, ако такава разлика в третирането се основава на обективен и разумен критерий, т.е. е свързана с допустима от закона цел на посоченото законодателство и е съразмерна с тази цел, следва отново да се има предвид, че до 2020 г. няма определена нормална продължителност на нощния труд за служителите на МВР; такава е определена по-късно.

Специфичният характер на работа на служителите в МВР, свързана със защита правата и свободите на гражданите, противодействие на престъпността и опазване на обществения ред, не може да обоснове различното им третиране не могат да бъдат възприети като обективен и разумен критерий, свързан с допустима от закона цел за неприлагане на преобразуването на часовете положен нощен труд в дневен. Това е така, тъй като посочените по-горе придобивки са свързани именно със специфичния характер на длъжността. Показателно е, че до м.август 2016г. наредбите на министъра на МВР са предвиждали такова преобразуване и отпадането му след този момент не е обосновано с никаква допустима от закона цел. Но дори да се приеме, че такава е налице, както бе посочено по -горе в полза на служителите в МВР не са предвидени мерки за защита за компенсиране на особената тежест на положения нощен труд. Поради това дадените с решението на СЕС отговори не променят становището на настоящия състав.

По изложените съображения съдът намира иска за основателен до заявения размер съобразно приетото в съдебно заседание изменение на иска по чл.214 от ГПК, ведно с акцесорната претенция за законна лихва от датата на падежа на всяко задължение до подаване на исковата молба, който размер се установява от изготвената съдебноикономическа експертиза.

Поради несъвпадането на изводите на двете инстанции, решението на първоинстанционния съд следва да бъде отменено и вместо него следва да се постанови осъждане на ответника да заплати на ищеца претендираните суми.

Предвид постановения резултат, в полза на въззиваемия следва да се присъдят направените съдебно деловодни разноски, както следва: 360 лв за заплатено адв.възнаграждение с ДДС в първоинстанционното производство, и 480 лв за заплатено адвокатско възнаграждение с ДДС за въззивното производство.

На основание чл.78, ал.6 ГПК въззиваемият-ответник следва да заплати по сметката на Бургаски окръжен съд държавна такса от 50 лв, както и да заплати по сметката на Бургаски районен съд, 100 лв – държавна такса за първоинстанционното производство и разноски за заплатено от бюджета на съда възнаграждение на вещо лице в размер на 250 лв.

Мотивиран от изложеното, Бургаският окръжен съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 2813 от 08.12.2022 г. по гр.д.5801/2022 г. по описа на Бургаски районен съд, като ВМЕСТО ТОВА ПОСТАНОВЯВА:

ОСЪЖДА Областна дирекция на Министерство на вътрешните работи – Бургас, да заплати на З. Л. Д. от ***, с ЕГН *****, сумата от **655,15 лв** (шестстотин петдесет и пет лева и петнадесет стотинки), представляваща допълнително възнаграждение за положен извънреден труд за периода 01.08.2019 г. до 09.07.2020 г. - разликата между положения нощен труд и преизчисления такъв с коефициент 1.143; ведно със законна лихва върху тази сума от датата на предявяване на иска - 09.09.2022 г. до окончателното изплащане; сумата от **161,98 лв** (сто шестдесет и един лева и деветдесет и осем стотинки), представляваща мораторна лихва върху всяко неплатено възнаграждение за извънреден труд за периода от от съответния падеж до датата на завеждане на иска – 08.09.2022 г., както и сумата от общо **840 лв** (осемстотин четиридесет лева), представляваща разноски за заплатено адв.възнаграждение за двете инстанции.

ОСЪЖДА Областна дирекция на Министерство на вътрешните работи – Бургас да заплати по сметката на Бургаски окръжен съд сумата от **50 лв** (петдесет лева) - държавна такса за въззивното производство.

ОСЪЖДА Областна дирекция на Министерство на вътрешните работи – Бургас да заплати по сметката на Бургаски районен съд сумата от **100 лв** (сто лева) – държавна такса за първоинстанционното производство и за сумата от **250 лв** (двеста и петдесет лева) - разноски за заплатено от бюджета на съда възнаграждение на вещо лице.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____